

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 2.10.2006
KOM(2006) 565 v konečném znění

2006/0180 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 577/98 o organizaci výběrového šetření pracovních sil ve Společenství

(předložený Komisí)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1) SOUVISLOSTI NÁVRHU

- **Odůvodnění a cíle návrhu**

Po přezkumu lisabonské strategie v polovině období předložila Komise v únoru 2005 sdělení o růstu a zaměstnanosti, ve kterém navrhla obnovení lisabonské strategie a znovu zaměřila úsilí na dva cíle: zajistit vyšší a trvalý růst a větší počet lepších pracovních míst. Jeho součástí bylo i úplné přepracování evropské strategie zaměstnanosti tak, aby se maximalizovala výkonnost a součinnost mezi vnitrostátními opatřeními a akcemi Společenství. V této souvislosti jsou hlavním činitelem výtěžky, neboť ovlivňují celkové výrobní náklady, úroveň zaměstnanosti a důchodu a sociální situaci zaměstnanců a jejich rodin. Údaje o mzdách a jejich určující faktory jsou klíčovým prvkem snahy monitorovat hospodářskou politiku a politiku zaměstnanosti, vzdělávání a rovného postavení žen a mužů s cílem zajistit, aby přínos vyplývající z růstu EU a pracovních míst přinesl výhody každému ve společnosti. Rovněž přispějí k posouzení nové sociální agendy na období 2005-2010.

K dosažení těchto cílů potřebuje Komise informace o struktuře a rozdělení výtěžků v členských státech podle sociálně-ekonomických charakteristik a rovněž v závislosti na různých formách placeného zaměstnání. Tyto informace jsou nezbytné pro analýzu a pochopení trhu práce a změn, k nimž dochází ve struktuře pracovní síly. Mít k dispozici údaje o mzdách a platech v závislosti na charakteristikách zaměstnání je všeobecně považováno za výhodné.

Šetření o pracovních silách představuje v zásadě první a nejsměrodatnější referenční zdroj informací o trhu práce, a mzdy jakožto základní proměnná pro vysvětlení chování trhu práce by proto měly být do tohoto šetření zařazeny jako povinná proměnná tak, aby analýza trhů práce mohla být úplnější.

- **Obecné souvislosti**

V roce 1998 zavedlo nařízení Rady (ES) č. 577/98 příjem jakožto nový ukazatel zjišťování, pro nějž má šetření o pracovních silách poskytnout údaje. Vzhledem k citlivosti tohoto typu informací však byl zaveden pouze jako údaj dobrovolný, aby mohly členské státy vyzkoušet, zda je shromažďování tohoto typu informací v rámci šetření o pracovních silách proveditelné, zjistit, jak lze tyto údaje nejlépe shromažďovat, aniž by se zvýšila obecná míra neodpovědí, a zkontrolovat kvalitu shromážděných informací.

V prováděcím nařízení sestával modul příjmů původně z pěti proměnných: měsíční čisté mzdy z hlavního zaměstnání, příplatků z hlavního zaměstnání, dávek v nezaměstnanosti, dodatečných výplat dávek v nezaměstnanosti a dávek v nemoci, pracovní neschopnosti nebo invaliditě. Tento návrh omezuje požadované údaje pouze na „měsíční plat z hlavního zaměstnání“. Smyslem této proměnné není shromažďovat informace o výši platů v členských státech EU; tato proměnná má být použita k vysvětlení chování trhu práce.

V roce 1998 shromažďovaly tento údaj a poskytovaly jej Eurostatu pouze dva členské státy. Od té doby byly poskytovány granty členským státům, které byly ochotny zkusit tuto proměnnou zavést do svých šetření nebo zkoumat souvislost mezi výsledky šetření

o pracovních silách a administrativními zdroji. Údaje o mzdách v rámci šetření o pracovních silách nyní shromažďuje asi polovina členských států a jejich výsledky jsou uspokojivé. Rovněž byly stanoveny osvědčené postupy pro shromažďování údajů.

Význam shromažďování těchto informací pro politické účely je všeobecně uznáván a je zapotřebí úplného pokrytí celé EU. Některé členské státy však žádají zjednodušení předchozí volitelné proměnné, aby mohly shromažďování údajů zahájit, zatímco jiné mohou tuto proměnnou do svých šetření o pracovních silách zařadit jen, pokud bude existovat právní povinnost tuto informaci poskytnout.

Proto je nezbytné nařízení Rady (ES) č. 577/98 příslušným způsobem pozměnit a zařadit mzdy z hlavního zaměstnání mezi povinné proměnné v šetření o pracovních silách.

- **Platné předpisy vztahující se na oblast návrhu**

Nařízení Rady (ES) č. 577/98 zavedlo příjem jakožto nový dobrovolný ukazatel zjišťování, pro nějž má šetření o pracovních silách poskytnout údaje. Cíle návrhu nařízení předkládaného v této zprávě jsou:

- změnit dobrovolnost tohoto ukazatele zjišťování,
- omezit informace, které mají být o příjmech poskytovány, na „mzdy z hlavního zaměstnání“,
- stanovit členským státům, které tyto informace poskytnou a využijí přitom administrativních zdrojů, lhůtu 18 měsíců pro předání údajů, a v důsledku toho snížit zátěž respondentů.

- **Soulad s ostatními politikami a cíli Unie**

Nevztahuje se na tento návrh.

2) KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace zúčastněných stran**

Metody konzultací, hlavní cílová odvětví a obecný profil respondentů

Byli konzultováni členové pracovní skupiny pro statistiku trhu práce a ředitelé sociální statistiky a jejich stanoviska byla zohledněna. Tomuto návrhu se ze strany ředitelů sociální statistiky i pracovní skupiny pro statistiku trhu práce dostalo široké podpory.

Shrnutí odpovědí a způsob, jakým byly vzaty v úvahu

Ve snaze vyhnout se *dalšímu* zatížení požádalo několik členských států o možnost jako základ pro poskytnutí těchto údajů využít administrativní údaje. Využití administrativních údajů znamená, že předání údajů bude trvat déle. Komise tuto žádost přijala, což se odráží v návrhu nařízení.

Mzdy představují citlivou otázku, a proto otázky týkající se mezd mají obecně vysokou míru neodpovědí. Přesto lze míru odpovědí zvýšit. Některé země dosáhly v této proměnné poměrně vysoké míry odpovědí, přičemž příčiny tohoto úspěchu byly zjištěny a představeny jako osvědčené postupy.

Dalším často zmiňovaným problémem je shoda na harmonizované definici mezd. Některé země mohou poskytovat pouze údaje o hrubých platech, jiné o čistých platech

a některé jiné takové údaje, které neodpovídají ani jednomu z těchto dvou pojetí. Při měření úrovní či trendů vývoje mezd je nezbytná společná definice, ačkoli údaje o mzdách shromážděné v rámci šetření o pracovních silách budou používány výhradně jako podkladové informace k sestavení žebříčku platů (decily) s cílem analyzovat účinky mezd na chování trhu práce. V daném případě není společná definice tolik relevantní a nebude mít na žebříček platů žádný významný dopad.

V neposlední řadě některé členské státy navrhly, že k podpoře analýzy vycházející z mezd by se dala použít statistika Společenství v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC), protože při použití tohoto zdroje se problémy definice a míry odpovědí jeví jako méně významné. Přestože šetření o pracovních silách možná není nejlepším zdrojem údajů o mzdách, umožňuje vytvořit vazbu na širší spektrum dalších sociálně-ekonomických proměnných a má mnohem větší výběrový soubor. Posledně jmenovaný rys navíc umožňuje podrobnější kombinované třídění. Tyto dva aspekty jsou tudíž považovány za dostatečné, aby v této souvislosti odůvodnily využití šetření o pracovních silách.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Dotčená vědecká odvětví

Zástupci členských států v pracovní skupině „statistika trhu práce“ v Eurostatu jsou odborníky se špičkovými znalostmi šetření o výdělích a pracovních silách.

Použitá metodika

Byly použity otevřené diskuse mezi odborníky při setkáních pracovní skupiny pro „statistiku trhu práce“, závěry z těchto setkání jsou uvedeny v zápisech a ve většině členských států byly provedeny pilotní studie.

Členskými státy, které byly ochotny zkusit tuto proměnnou zavést do svých šetření nebo zkoumat souvislost mezi výsledky šetření o pracovních silách a administrativními zdroji, byly poskytovány granty. Na základě technických zpráv předložených členskými státy v rámci těchto grantů byly zjištěny osvědčené postupy pro shromažďování údajů tohoto typu.

Hlavní konzultované organizace / odborníci

Odborníci byli z vnitrostátních statistických úřadů.

Shrnutí použitých a obdržených stanovisek

Nebyla zmíněna existence žádných potenciálně závažných rizik s nevratnými důsledky.

Byly zjištěny a rozšířeny osvědčené postupy pro shromažďování údajů o mzdách v rámci šetření o pracovních silách. K příkladům osvědčených postupů patří následující:

- Otázky by měly být snadno zodpověditelné a měl by jich být omezený počet; tazatelé by měli být připraveni poskytnout veškerá nezbytná vysvětlení ohledně zahrnutí nebo nezahrnutí konkrétních dávek.
- Vhodnější je začít dotazem na přesnou výši platu a pokud možno ji zkontrolovat na písemném dokladu o mzdě, a pokud daná osoba není schopná odpovědět, nabídnout určitá pásma výdělků.

Dobré výsledky obvykle přináší i úvodní dopis či vysvětlení poskytnuté tazatelem, pokud jde o ochotu odpovídat na otázky v této věci.

V řadě zemí by navíc bylo možné míru neodpovědí usměrňovat prostřednictvím imputace z jiných zdrojů, například z administrativních registrů nebo jiných šetření (např. zjišťování struktury výdělků). Několik zemí to vyzkoušelo a výsledky byly pozitivní.

Prostředky zveřejnění odborných stanovisek

Veškeré závěrečné zprávy z grantů udělených na pokusné zahrnutí otázek o mzdách do šetření o pracovních silách nebo na zkoumání souvislosti mezi administrativními zdroji a údaji z šetření o pracovních silách byly umístěny na internetové stránky CIRCA. Totéž se provede s informacemi o imputaci.

• **Analýza účinků a důsledků**

Zvažovali jsme následující tři možnosti:

Možnost A: Ponechat proměnnou příjem i nadále jako dobrovolný údaj a ke shromáždění informací o struktuře a rozdělení výdělků v členských státech podle sociálně-ekonomických charakteristik využít statistiku Společenství v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC).

Možnost B: Změnit status v současnosti dobrovolného údaje „příjem“ (ve smyslu nařízení č. 577/98) v šetření o pracovních silách na povinný prostřednictvím společné definice mezd a stejné lhůty pro předání údajů jako pro ostatní proměnné v šetření o pracovních silách (12 týdnů po skončení referenčního období).

Možnost C: Změnit status v současnosti dobrovolného údaje „mzdy z hlavního zaměstnání“ v šetření o pracovních silách na povinný, současně přitom používat pružnou definici a zemím využívajícím administrativní zdroje povolit pro předání delší lhůtu 18 měsíců.

Byla zvolena možnost C, protože představuje dobrý kompromis mezi potřebami politiky Společenství a relativně malou zátěží členských států. Přijetí přístupu s pružnou definicí mezd poskytuje informace nezbytné pro potřeby politiky a usnadňuje její provádění v členských státech, protože v dotazníku pro šetření o pracovních silách bude méně otázek. Kromě toho umožňuje tato možnost členským státům využívat administrativní údaje bez nepříznivých účinků.

Možnost A je vysoce neuspokojivá z hlediska potřeb politiky, protože ne všechny země budou schopny poskytnout údaje na základě šetření o pracovních silách a EU-SILC neposkytuje stejně bohaté informace.

Možnost B je příliš nepružná a pro některé členské státy představuje velkou zátěž. Tato možnost by a) vyžadovala doplnění několika otázek do dotazníku pro šetření o pracovních silách, b) patrně ohrozila celkovou kvalitu šetření o pracovních silách vzhledem k vysokému riziku nárůstu míry neodpovědí a c) neumožnila využívání administrativních zdrojů.

3) PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

• **Shrnutí navrhovaných opatření**

Hlavním cílem je poskytnout Komisi nástroje, které jí umožní pro všechny členské státy vypracovávat sociálně-ekonomické analýzy uvádějící do souvislosti mzdy

z hlavního zaměstnání s charakteristikami práce. Nařízení Parlamentu a Rady, které mění dobrovolnou proměnnou „mzdy z hlavního zaměstnání“ v šetření o pracovních silách na povinnou, představuje nástroj k dosažení tohoto cíle. Zároveň dává zemím, které chtějí využívat administrativní zdroje, pro předání těchto údajů delší čas.

- **Právní základ**

Právní základ pro statistiku Společenství poskytuje článek 285. Rada přijímá v souladu s postupem spolurozhodování opatření k vypracovávání statistik, jestliže je to nezbytné k provádění činností Společenství. Uvedený článek stanoví požadavky vztahující se k vypracovávání statistik Společenství a vyžaduje dodržení zásad nestrannosti, spolehlivosti, objektivity, vědecké nezávislosti, hospodárnosti výdajů a důvěrnosti statistických informací.

- **Zásada proporcionality**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality z tohoto důvodu / těchto důvodů:

Současný návrh dovoluje využívat administrativní zdroje tak, aby byla snížena zátěž respondentů. Přístup s pružnou definicí mezd poskytuje informace nezbytné pro potřeby politiky a usnadňuje její provádění v členských státech, protože v dotazníku pro šetření o pracovních silách je zapotřebí méně otázek.

Návrh by představoval minimální pracovní zátěž a neměl by významný finanční dopad, protože předpokládá, že do dotazníku pro vnitrostátní šetření o pracovních silách by byly doplněny pouze jedna nebo dvě otázky nebo že údaje o mzdách by byly imputovány z administrativního zdroje.

- **Volba nástrojů**

Navrhované nástroje: nařízení.

Jiné prostředky by nebyly přiměřené z tohoto důvodu / těchto důvodů:

Výběr vhodné kategorie aktu Evropského parlamentu / Rady záleží na legislativním záměru. Vzhledem k informačním potřebám na evropské úrovni je v případě statistik Společenství běžnou praxí používat pro základní akty spíše nařízení než směrnice. Nařízení se upřednostňuje, protože stanoví tytéž právní předpisy po celém Společenství a členským státům neponechává žádnou pravomoc uplatnit je neúplně nebo selektivně; nařízení je přímo použitelné, což znamená, že se nemusí provádět do vnitrostátních předpisů. Naopak směrnice, jež si kladou za cíl harmonizaci s vnitrostátními předpisy, jsou pro členské státy závazné, pokud jde o jejich cíl, avšak vnitrostátním orgánům ponechávají možnost zvolit si k dosažení cíle dohodnutého na úrovni Společenství vlastní formu a metody. Směrnice je nutné provést do vnitrostátních právních předpisů. Použití nařízení je v souladu s ostatními právními akty týkajícími se statistiky, které byly přijaty od roku 1998.

4) ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Společenství.

5) DALŠÍ INFORMACE

- **Evropský hospodářský prostor**

Navrhovaný akt se týká EHP, a proto by jeho oblast působnosti měla být rozšířena i na Evropský hospodářský prostor.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 577/98 o organizaci výběrového šetření pracovních sil ve Společenství**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 285 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹,po konzultaci s Výborem pro statistické programy podle článku 3 rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom ze dne 19. června 1989²,v souladu s postupem podle článku 251 Smlouvy³,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s lisabonskou strategií a s tím, co bylo potvrzeno při jejím přezkumu v polovině období v roce 2005, musí Evropa dále zaměřit své politiky na růst a zaměstnanost, aby bylo dosaženo lisabonských cílů.
- (2) V důsledku rozvoje Společenství a fungování vnitřního trhu se zvyšuje potřeba srovnatelných údajů, které umožní zkoumat dopad struktury a rozložení mezd na trh práce, zejména jako prostředku k analýze pokroku v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti.
- (3) Pro plnění úkolů, které jí byly uloženy, vyžaduje Komise údaje o zařazení mezd podle sociálně-ekonomických ukazatelů a také v závislosti na různých formách placeného zaměstnání, což je nezbytné k analýze a pochopení trhu práce a změn, k nimž dochází ve struktuře pracovní síly. V tomto ohledu je dostupnost údajů o mzdách podle decilů v závislosti na dalších charakteristikách zaměstnání všeobecně považována za přínosnou.
- (4) Šetření o pracovních silách ve Společenství představuje v zásadě první a nejměrodatnější referenční zdroj informací o trhu práce v Evropské unii, a údaje o mzdách jakožto základní proměnné pro vysvětlení chování trhu práce by proto měly být standardní součástí tohoto šetření tak, aby analýza trhů práce mohla být úplnější.
- (5) Nařízení Rady (ES) č. 577/98⁴ by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

¹ Úř. věst. C , , s. .² Úř. věst. L 181, 28.6.1989, s. 47.³ Úř. věst. C , , s. .⁴ Úř. věst. L 77, 14.3.1998, s. 3. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2257/2003 (Úř. věst. L 336, 23.12.2003, s. 6).

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 577/98 se mění takto:

1. V čl. 4 odst. 1 se písm. l) nahrazuje tímto:

„l) mzdy z hlavního zaměstnání;“

2. Článek 6 se nahrazuje tímto:

„Článek 6

Předávání výsledků

Nejpozději do dvanácti týdnů po konci referenčního období předají členské státy Eurostatu výsledky zjišťování bez přímých identifikujících údajů.

Údaje odpovídající ukazateli zjišťování „mzdy z hlavního zaměstnání“ lze Eurostatu předat do osmnácti měsíců po konci referenčního období, pokud se k poskytnutí těchto informací využívají administrativní údaje.“

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne .

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda / předsedkyně*